

A Fővárosi Ítéltábla a Kosik Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Kosik Barbara ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű és IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe) IV. rendű alperesek ellen személyiségi jogsértés miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. május 5. napján kelt 22.P.25.104/2014/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a II. rendű alperes által üzemeltetett ... honlapon, ...-én „...” címmel megjelent, a IV. alperes által az I. rendű alperessel, I.rendű alperes neve készített interjúban az I. rendű alperes annak valótlan állításával, illetve a II-IV. rendű alperesek annak híresztelésével, hogy a felperesnél kutatási igazgatóként betöltött tisztsége idején a minisztériumtól kapott kutatási megrendelések alapján a miniszterelnök tanácsadói érdemi munkavégzés nélkül vették fel a minisztériumtól utalt pénzt, megsértették a felperes - felperes neve - jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Az I-IV. rendű alpereseket a további jogsértéstől eltiltja, és arra kötelezi, hogy elégtétel adásként az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését tizenöt napon belül, az eredeti cikkel azonos helyen és módon tegye közzé nyolc napra, az I. rendű alperesnek az elkövetett jogsértésért való elnézést kérő nyilatkozatával együtt a ... honlapon.

Kötelezi a felperest, hogy 42.000 (Negyvenkétezer) forint, az I-IV. rendű alpereseket - egyetemlegesen -, hogy 42.000 (Negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Ezt meghaladóan a peres felek a költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Keresetében a felperes annak megállapítását kérte, hogy a napján „...” címmel a II. rendű alperes

által üzemeltetett ... internetes hírportálon megjelent, I. rendű alperessel készített interjúban az I. rendű alperes annak valótlan állításával, a II-IV. rendű alperesek annak valótlan híresztelésével, hogy: „...az egész műhely csak egy pénzmosoda. Jöttek a megrendelések a minisztériumoktól, hogy csináljunk ilyen kutatást, meg olyant, én meg kutatási igazgatóként azt mondtam, hogy nem tudjuk megcsinálni, mert ehhez nem értünk. Ne törődj vele, mondták, akkor is meg kell csinálni, valamit kaparjatok össze, aztán majd úgyis ki fogják fizetni. Akkor döbbsentem rá, hogy én csak aláírni kellettem. A minisztérium utalja a pénzt, én aláírom, s a miniszterelnök tanácsadói fölveszik nálunk a nagy pénzt, miközben nem végeznek érdemi munkát. Azért kaptak nálunk pénzt, merthogy tanácsadóként nem tudták őket kifizetni. Azóta az összes ember, akit én vittem a ..., eljött onnan, mert látták, hogy nincs szükség igazi szakmai munkára.” megsértették a jóhírnévhez fűződő jogát. Kérte az alperesek kötelezését a jogsértés abbahagyására, valamint a további jogsértéstől való eltiltásra, továbbá elégtétel adására akként, hogy az I. rendű alperes nyilvánosan kérjen bocsánatot a valótlan állítások miatt, amelyet saját költségén tegyen közzé a ... weboldalon, továbbá az alperesek tegyenek közzé közleményt, saját költségükön a ... és a ... című napilapban a felperes által meghatározott megszövegezés szerint.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy olyan véleményt fogalmazott meg, amely kifejezőmódjában nem sértő, az abban foglaltakat a felperes mint közszereplő túrni köteles. A II-IV. rendű alperesek az I. rendű alperes védekezéséhez csatlakozva ugyancsak a kereset elutasítását kérték. Kiemelték, hogy a perbeli írás arról szól, hogy az I. rendű alperes nem tartja helyesnek a kormányzati pénzkezelés felperes által megvalósított módját. A sérelmezett közlések mindegyike vélemény, a közügyek vitatása során a közbeszédben elhangzó megnyilvánulásokat a jóhírnév sértés vonatkozásában megszorítóan kell értelmezni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 20.000 + áfa, összesen 25.400 forint ügyvédi munkadíjat, míg a II-IV. rendű alperesnek egyetemlegesen 20.000 forint jogtanácsosi munkadíjat, mint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36.000 forint le nem rótt illetéket.

Határozatának indokolásában idézte a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdésében, a 3:3. § (3) bekezdésében, a 2:45. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat. A jogvitában irányadónak tekintette a sajtó-helyreigazítási perekre vonatkozóan meghozott, de a bírói gyakorlatban a személyiségi jogi perekben is alkalmazott PK 12. számú állásfoglalás rendelkezéseit.

Az alperesi védekezéssel egyetértve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kifogásolt közlések nem minősülnek tényközlésnek. Kifejtette, hogy a perbeli írás tárgya az I. rendű alperessel készített interjú, amely nagyrészt azzal a kérdéskörrel foglalkozik, hogy az interjúalany volt a főszónoka az egyik, aktuálpolitikai kérdéseket érintő tüntetésnek. Ebben a relációban került szóba az I. rendű alperesnek a miniszterelnökkel való kapcsolata, az abban bekövetkezett negatív változás, majd felerősödött kritikája a kormányzati intézkedésekkel szemben. A szűkebb szövegkörnyezetben merül fel az, hogy az I. rendű alperes a felperesi cégtől milyen okból távozott. Az I. rendű alperes önkéntes távozásának okaként jelölte meg azt, hogy megítélése szerint a felperesnél nem folyik érdemi munka, olyan anyagokért is vesznek fel pénzt, melyek elkészítéséhez megfelelő szakértelemmel nem rendelkeznek. Szakmai hozzáértés hiányában is megkapják a nem elfogadható munkájuk ellenértékét. Meglátása szerint a felperesi társaság olyan rendszerben dolgozik, hogy náluk kapják a fizetésüket azok, akiket tanácsadóként nem tudnak fizetni, ezt a rendszert pénzmosodának nevezte. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az I. rendű alperes vonatkozó közlései, a felperesről alkotott markáns véleménye olyan értékítéletnek minősül, amely jogsértőnek

nem tekinthető. A felperes által sérelmezett közlések tényközlésnek nem tekinthetők, bűncselekmény elkövetésével az I. rendű alperes nem vádolja a felperest. Annak objektív megítélése, hogy a felperesnél folyó munka mennyiben felel meg a szakmaiság követelményének, személyiségi jogi per tárgya nem lehet.

Megjegyezte, hogy az utolsó mondatban szereplő közlést keresetpontosításában a felperes lényegében már nem sérelmezte.

A Ptk. 2:44. §-ában foglaltakra utalással kifejtette, hogy a felperes nem klasszikus értelemben minősül közszereplőnek, azonban a perbeli közlések társadalmi ügyeket érintenek, alapvetően a kormányzati politika érdekében végzett elemző munkára vonatkoznak, e körben a közszereplőkhöz hasonló toleranciával kell a kritikát elviselnie. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy milyen konkrét szerződéseket, mikor és mely állami szervekkel kötött a felperes, mivel munkáját érintően az teszi fokozottabban kritizálhatóvá, hogy az általa készített kutatási anyagok, elemzések sok esetben kormányzati döntések alapját képezik. Mindez pedig olyan, a társadalom tagjait széles körben érintő közügy, melynek résztvevőjeként, alakítójaként a felperest a közszereplőkhöz hasonló tűrési kötelezettség terheli, így az I. rendű alperes perben sérelmezett véleményét elviselni tartozik.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az első fokú határozat megváltoztatását, kérelmének megfelelően a jogsértés megállapítását, az objektív jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Másodlagosan az első fokú határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását indítványozta.

Megítélése szerint a perbeli interjúnak a felperesi cégre vonatkozó része nem a társaságnál zajló munkavégzésre vonatkozó véleményt fogalmaz meg, hanem az elhangzottak olyan határozott közlések, melyek az ottani munkavégzés során megtörtént eseményeket mondják el, mégpedig valótlannul, vagyis az I. rendű alperes által megtett, sérelmezett közlések tényállítások.

Előadta, hogy az interjúrészletek azon időszakra vonatkozó közléseket tartalmazzak, mely időszakban az I. rendű alperes a felperesnél kutatási igazgatói pozíciót töltött be. Munkaviszonyának fennállása alatt a felperes nem rendelkezett semmilyen minisztériumi megbízással, foglalkoztatása 2011. március 31. napján közös megegyezéssel megszűnt, így az I. rendű alperesnek nem lehetett rálátása arra, hogy hogyan zajlott a minisztériumi megrendelések teljesítése.

Hangsúlyozta, hogy a sérelmezett kijelentések egyértelműen tényállítások, az I. rendű alperes által a felperesi társaságnál tapasztalt eseményekre vonatkozó közlések, melyek valótlannak és alkalmasak társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. A pénzmosoda kifejezés használata bűncselekményből származó vagyon legalizálására, közpénzek jogosulatlan megszerzésére utal.

A társaság nem politikai, hanem szakmai tevékenységet végez, így közszereplőnek nem minősül. Az olyan valótlann tartalmú tényállítások, amelyek nyíltan azt sejtetik, hogy az érintett személy közhatalmi helyzetével visszaélve jogellenes, akár a büntetőjog által szankcionált cselekményeket követ el, nem minősülnek a közszereplő személyiségi jogát, a közügyek szabad vitatásához fűződő jogot arányos mértékben korlátozó szükséges kifejezéseknek, a kifogásolt tényállítások meghaladják a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jog határait.

Fellebbezési ellenkérelmében az I. rendű alperes az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta annak helyes indokai alapján. Hivatkozott arra, hogy a felperes kritizálhatósági szintje magasabb, miután tevékenysége a politikai életre hatással bír. A II-IV. rendű alperesek ugyancsak az első fokú határozat helybenhagyását kérték, utalva arra, hogy a felperesnek olyan ráhatása van a jogszabályalkotásra, a közhatalom gyakorlására, hogy tűrési kötelezettsége a politikai

közzsereplőkével azonos mértékű.

A felperes fellebbezése alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntését teljes egészében nem osztotta. Abban egyetértett, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jog, valamint a közéletben jelentős szerepet betöltő, a kormányzati munkára hatással bíró cég tevékenységét érintő kritika a legmagasabb szintű védelmet élvez. A véleménynyilvánítási szabadság azonban már nem teljesen feltétlen a tudatosan hamis közlések tekintetében. Ezért a másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint ne lenne jelentősége annak, hogy mely időszakban töltött be tisztséget az I. rendű alperes a felperesi társaságnál. Az ugyanis, hogy ebben az időszakban a felperesi társaság kapott-e, vagy sem megrendeléseket a minisztériumtól, bizonyítható tényállítás. Az sem lehet véleménynyilvánítás, hogy ezekből a közpénzekből került-e sor a tanácsadók kifizetésére. Az Alaptörvényben biztosított védelem a tények meghamisítására nem vonatkozhat. A perben ezért jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy a felperes által sérelmezett közlés arra az időszakra vonatkozott, amikor az I. rendű alperes a társaságnál dolgozott. A jogvitában az alperesek nem tették vitássá azt, hogy az I. rendű alperesnek a felperesi cégnél fennálló munkaviszonya alatt a gazdasági társaságnak nem voltak a minisztériumtól kapott megrendelési, ilyen jellegű megbízásra csak az I. rendű alperes munkaviszonyának megszűnését követő fél év elteltével került sor.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy akkor lehet hiteles egy erős hangvételű bírálat, ha az kellő valóságalappal bír és nem kézzel fogható az a valótlan tartalom, amiből kiindul az adott vélemény. Ezért a kereset tárgyává tett közleményből a valótlan tényállításon alapuló vélemény tekintetében a jogsértés megállapítására irányuló kérelem alapos volt.

A Ptk. 2:42. § (1) bekezdésében foglaltak szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok a törvény védelme alatt állnak.

A 2:43. § d) pontja alapján a személyiségi jogok sérelmét jelenti a becsület és a jóhírnév megsértése.

A 2:45. § (2) bekezdésében foglalt szabályozás szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy hírsztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel. Fentiekre, valamint a Ptk. 3:3. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság a jogsértést a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította. Az I-IV. rendű alpereseket a további jogsértéstől a 2:51. § (1) bekezdés b) pontja szerint eltiltotta, míg a jogsértés abbahagyására nem kötelezte az alpereseket, miután a sérelmezett tevékenységük nem volt folyamatos magatartás. A Ptk. 2:51. § c) pontja alapján kötelezte az alpereseket elégtételadásra, annak módját a kereseti kérelemben foglaltakhoz képest leszűkítve akként rendelkezett, hogy elégtételadásként az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését az alperesek ott kötelesek közzétenni, ahol a jogsértés megtörtént.

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 21. § (1) bekezdése szerint a médiatartalom szolgáltatója a jogszabályok keretei között önállóan dönt a médiatartalom közzétételéről és felelősséggel tartozik a törvényben foglaltak megtartásáért. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben foglaltak nem érintik a médiatartalom szolgáltatójának felvilágosítást adó személyek, valamint a médiatartalom szolgáltatóval munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló, a médiatartalom előállításában résztvevő személyek - egyéb jogszabályok által meghatározott - felelősségét. Ezen rendelkezésből következően a médiatartalom előállításában közreműködő személyek felelőssége - részben akár a közöttük fennálló szerződéses viszonyból adódóan - más jogterületek (így a büntetőjog, a polgári jog, munkajog) szabályai alapján ettől függetlenül megállapítható. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla

megállapította, hogy a II. rendű, a ... internetes hírportált üzemeltető alperes a főszerkesztő III. rendű alperessel, valamint az cikkíró IV. rendű alperessel együtt híresztelés okán felel a jogsértésért.

A kifogásolt közlés további része tekintetében az első fokon eljáró bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a véleménynyilvánításnak minősülő további közlésekért az alperesek felelősséggel nem tartoznak.

Az elsőfokú bíróság határozatának részbeni megváltoztatására a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint került sor. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A perköltségviselés kérdésében a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, a pernyertesség-pervesztesség arányát fele-fele részben állapítva meg. Ekként a felperes és az I-IV. rendű alperesek egymás közt egyenlő arányban kötelesek viselni a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán előlegezett kereseti és fellebbezési illetéket, míg ezt meghaladóan a peres felek a felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Budapest, 2016. március 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő